

Bērnu ar funkcionāliem
traucējumiem vecāku ienākumu
izmaiņu analīze pirms un pēc
aprūpes pakalpojuma
saņemšanas

Aktualitāte

- Ģimenes, kurās aug bērni ar funkcionāliem traucējumiem, bieži saskaras ar ierobežotām iespējām piedalīties darba tirgū intensīvas aprūpes dēļ.
- Pašvaldības nodrošinātais aprūpes mājās pakalpojums bērniem ar FT, *iespējams*, ļauj vecākiem atgriezties darba tirgū vai palielināt darba slodzi.
- Tomēr līdz šim trūkst empīrisku, kvantitatīvos administratīvos datus balstītu izvērtējumu par šī pakalpojuma ietekmi uz vecāku ekonomisko aktivitāti.

Analīzes mērķis

Izvērtēt, kā mainās bērnu ar funkcionāliem traucējumiem vecāku nodarbinātības statuss un ienākumu līmenis pirms un pēc aprūpes mājās pakalpojuma saņemšanas uzsākšanas, analizējot valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmēru un regularitāti 2024. gada pakalpojuma saņēmēju kohortā.

Pētījuma dizains

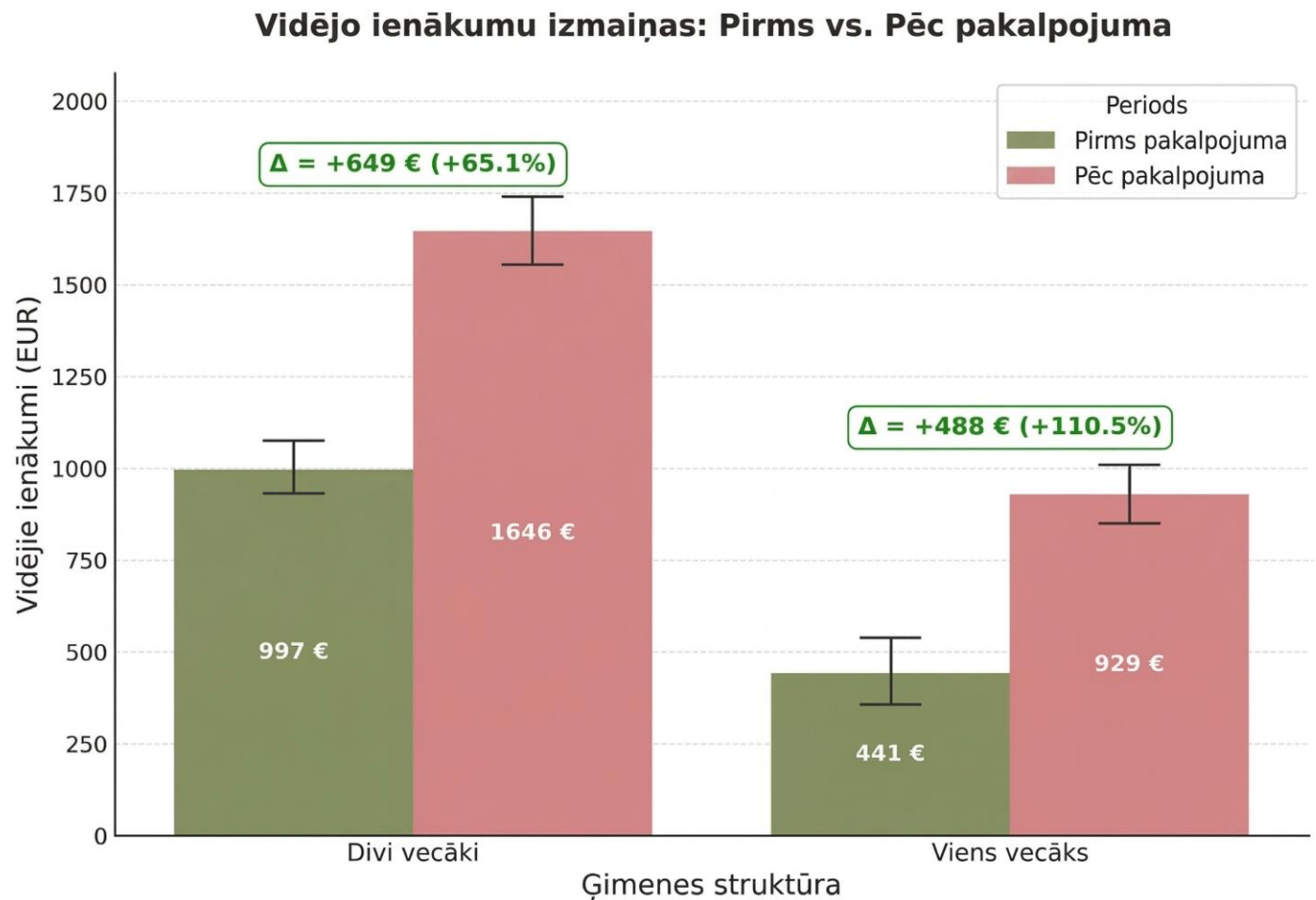
- Izmantots kvazi-eksperimentāls “pirms–pēc” salīdzinājuma dizains.
- Novērojuma periods: 24 mēneši katram dalībniekam (12 mēneši pirms un 12 mēneši pēc pakalpojuma uzsākšanas).
- Analīzes vienība – pakalpojuma saņēmēja mājsaimniecības pieprasītājs (vecāks).
- Pētījuma dalībnieki identificēti RDVIS lietojumprogrammā SOPA. Iekļauti tie gadījumi, kuros 2024. gadā (01.01.–31.12.) ir uzsākts saņemt pakalpojumu “Sociālā aprūpe mājās bērniem ar funkcionāliem traucējumiem”.

Datu iegūšana un apstrāde

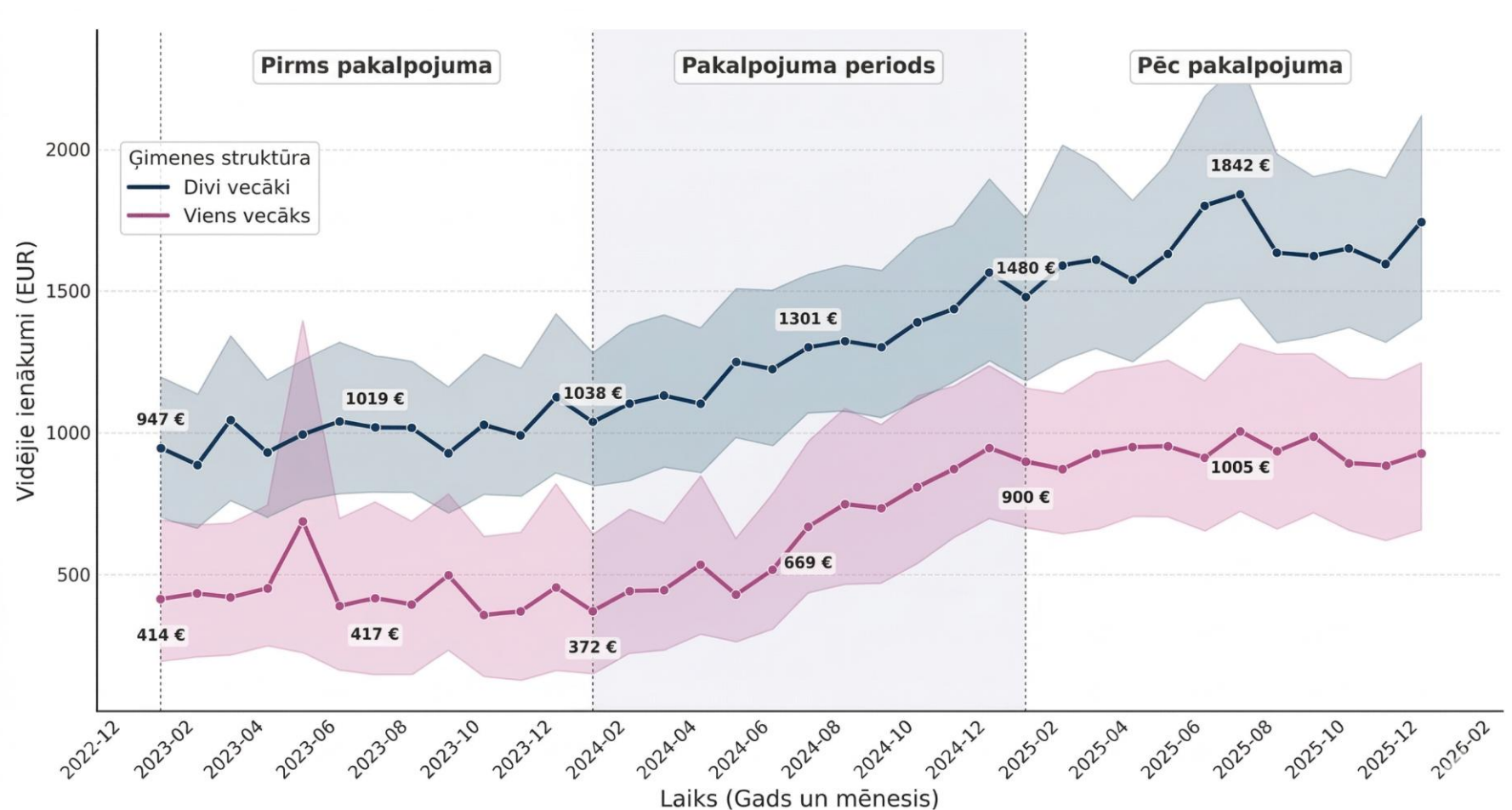
- Dalībnieku personas kodi šifrētā veidā nodoti VSAA datu apstrādei.
- Saņemti anonimizēti dati par:
 - sociālās apdrošināšanas iemaksu esamību/neesamību;
 - iemaksu apmēru pa mēnešiem;
 - periodu no 01.01.2023. līdz 31.12.2025.
- Datu apstrāde veikta, ievērojot personas datu aizsardzības prasības.

Absolūtās un relatīvās ienākumu izmaiņas

- Abās grupās fiksēts statistiski un praktiski nozīmīgs ienākumu pieaugums:
- **Divi vecāki:** Ienākumi pieaug +649 EUR
- **Viens vecāks:** Ienākumu pieaugums +488 EUR (tas ir vairāk nekā +100% pret bāzi)

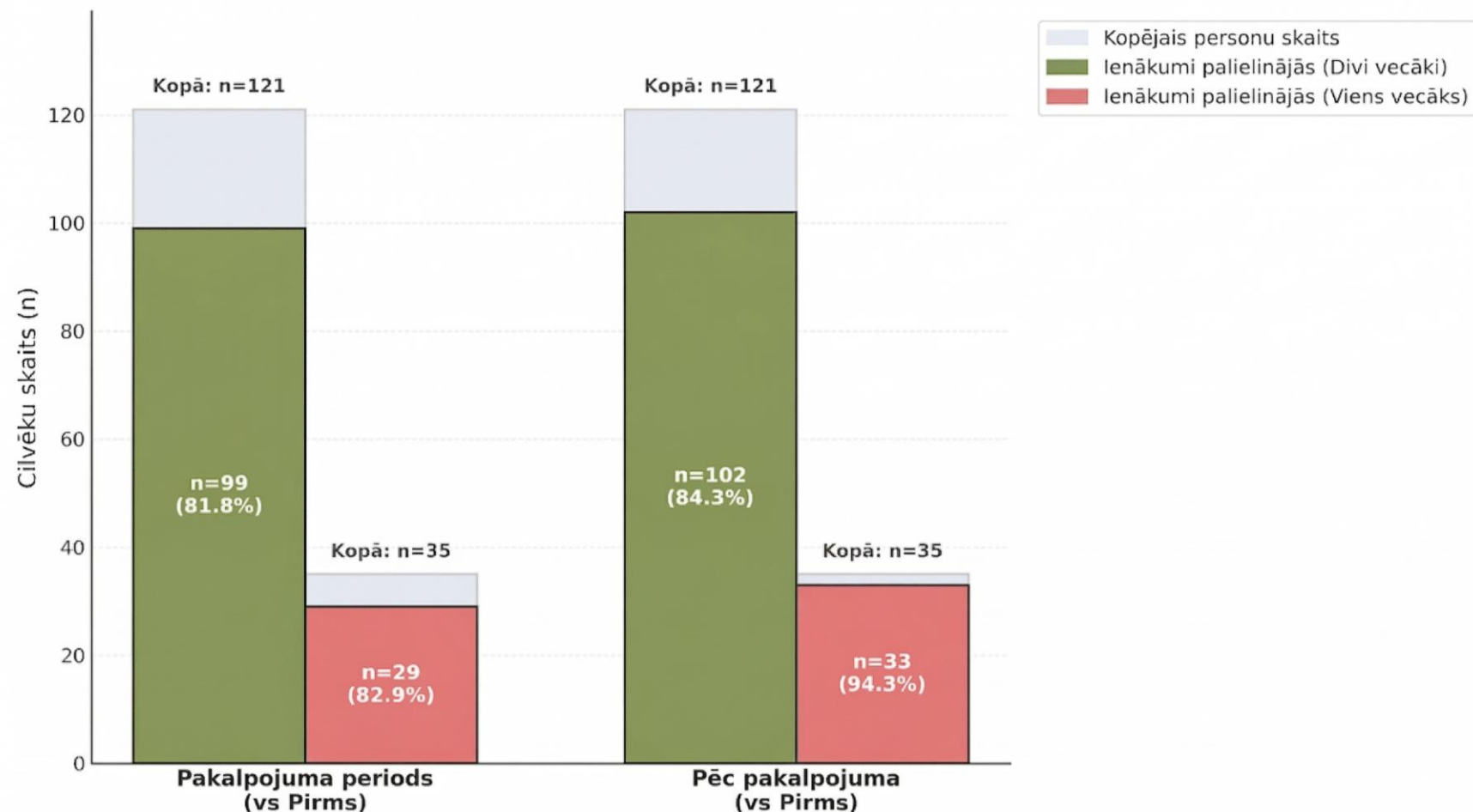


Ienākumu dinamika



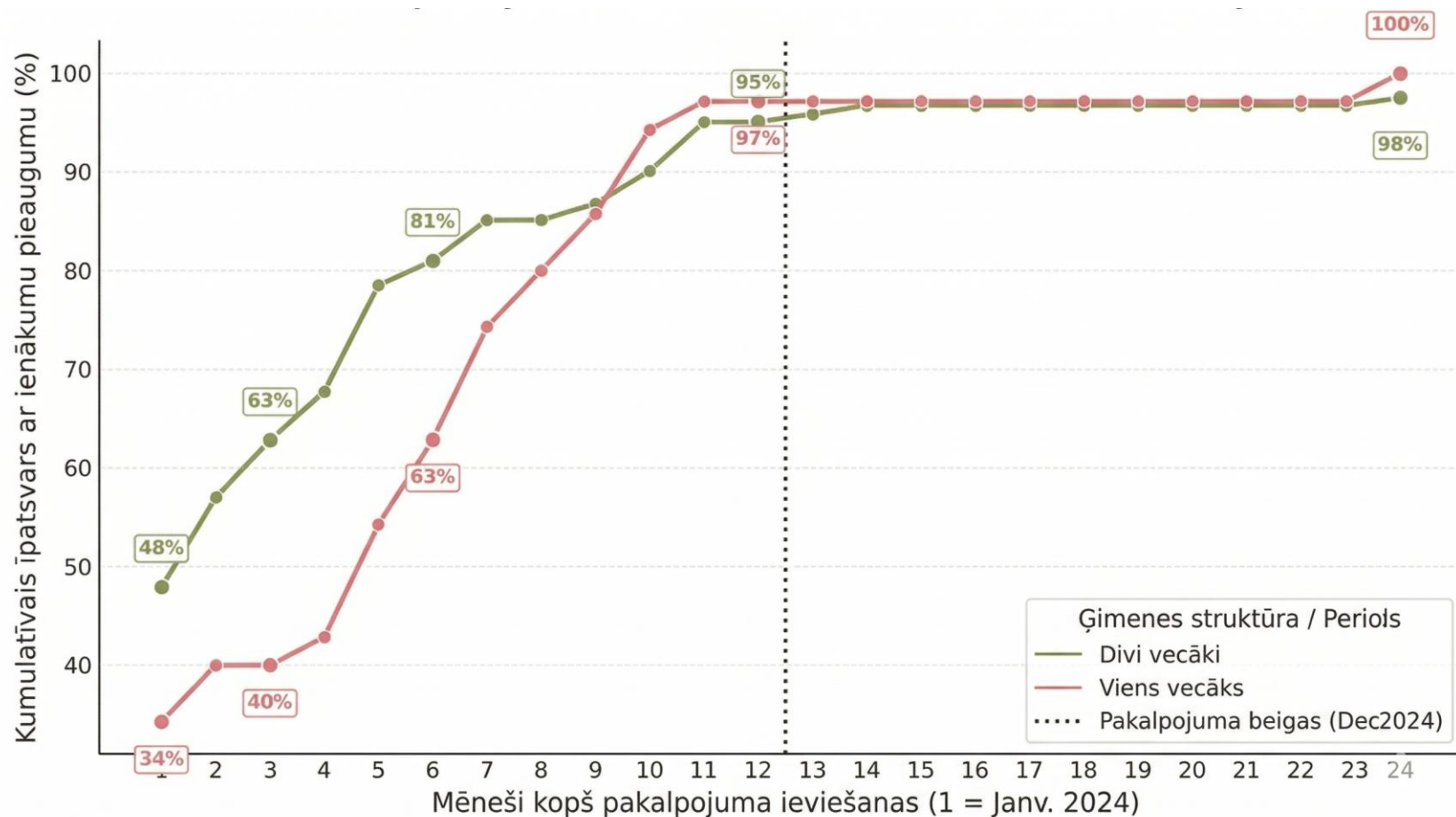
Grafiks vizuāli apstiprina stabilu ienākumu pieauguma tendenci abās grupās pakalpojuma novērtējuma perioda laikā, kas turpina augt arī pakalpojuma pēcnovērtējuma fāzē.

Efektivitāte individuālā līmenī



Absolūtais vairākums personu abās grupās reāli pārsniedz savus sākotnējos ienākumus pakalpojuma pēcnovērtējuma periodā

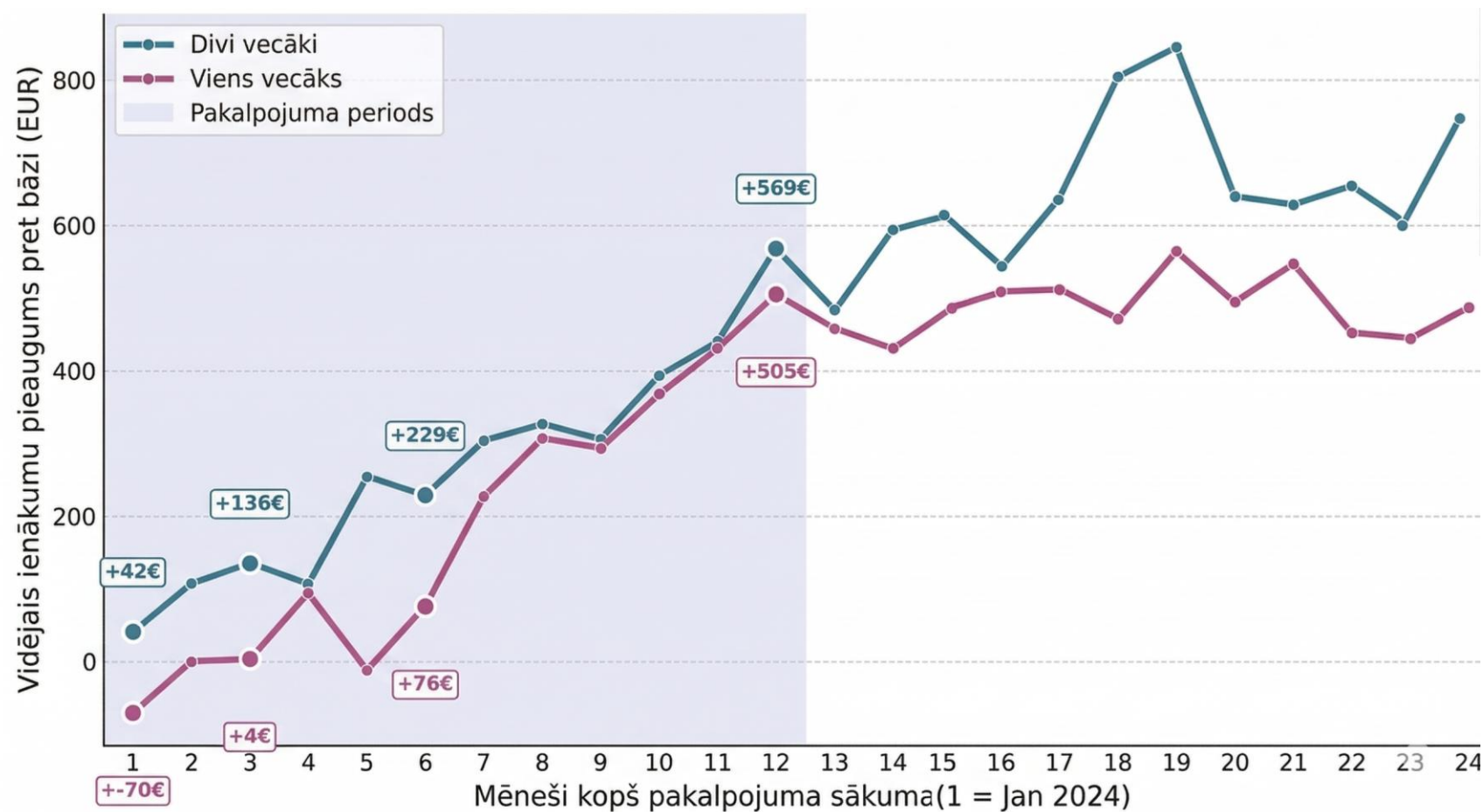
Ienākumu pieauguma trajektorija un aizkavētais efekts



Piezīme: procenti rāda cik cilvēku palielināja savus ienākumus uz konkrēto laika punktu

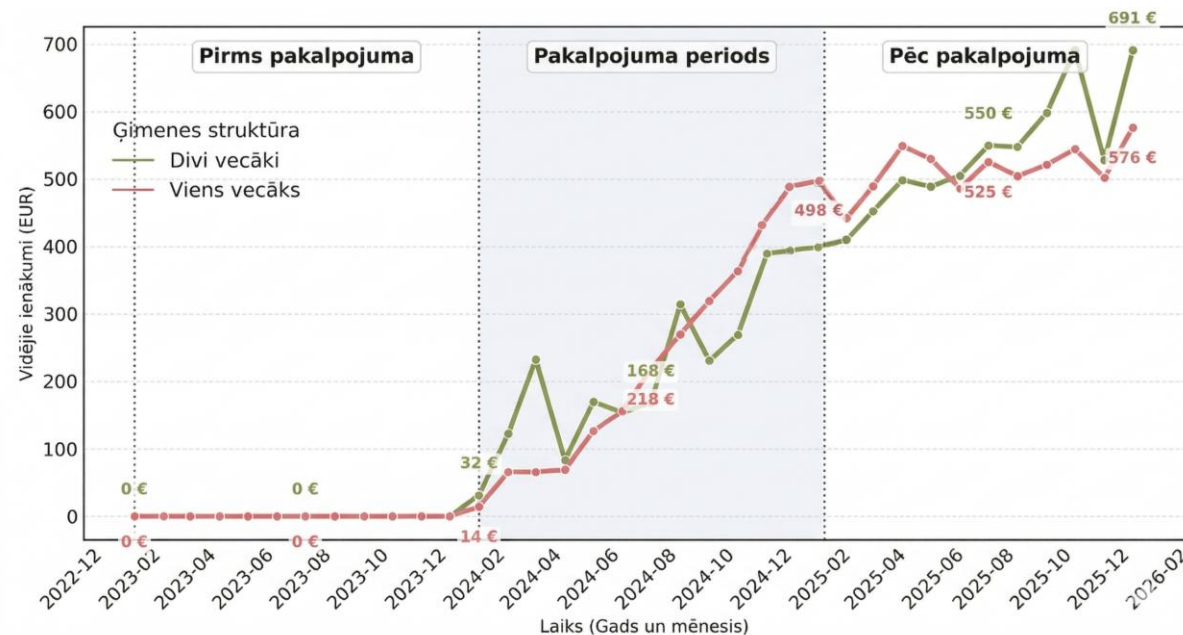
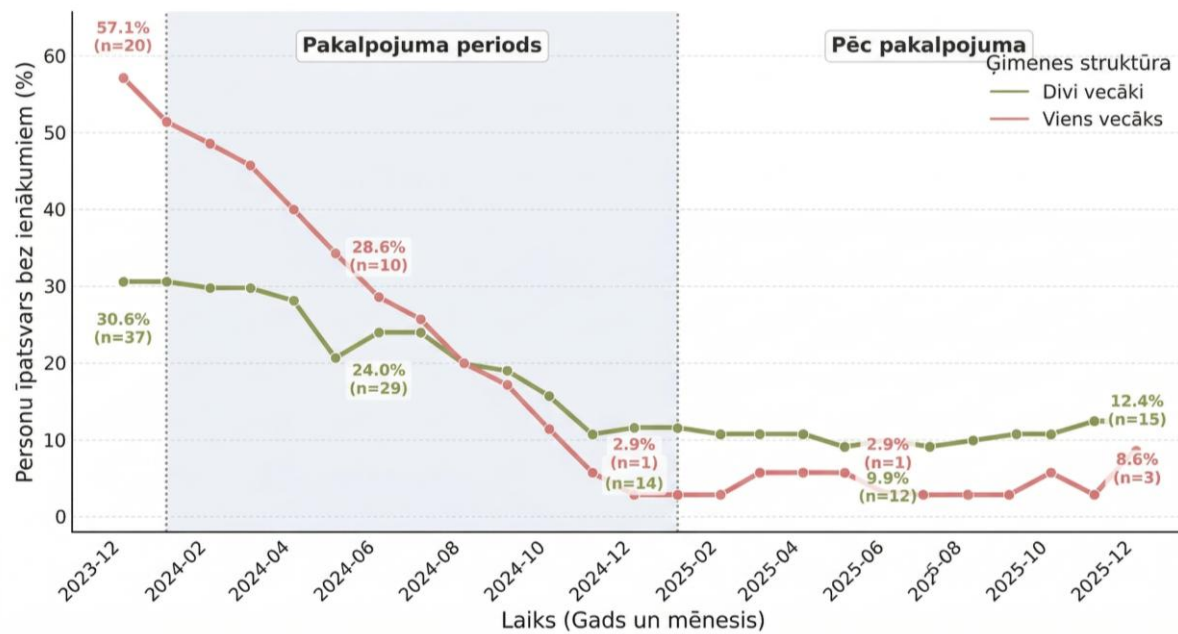
- Pilnvērtīga atgriešanās darba tirgū notiek pirmajos 6 - 12 mēnešos pēc pakalpojuma saņemšanas.
- Vientuļajiem vecākiem starta barjera ir augstāka (pirmajos mēnešos rādītāji ir zemāki), tomēr 12–14 mēnešu laikā abas grupas sasniedz teju 100% iesaisti.

Adaptācijas ātrums un laiks līdz pirmajiem ienākumiem



Būtisks ienākumu palielinājums sakas pēc 9 mēnešiem no pakalpojuma saņemšanas brīža.

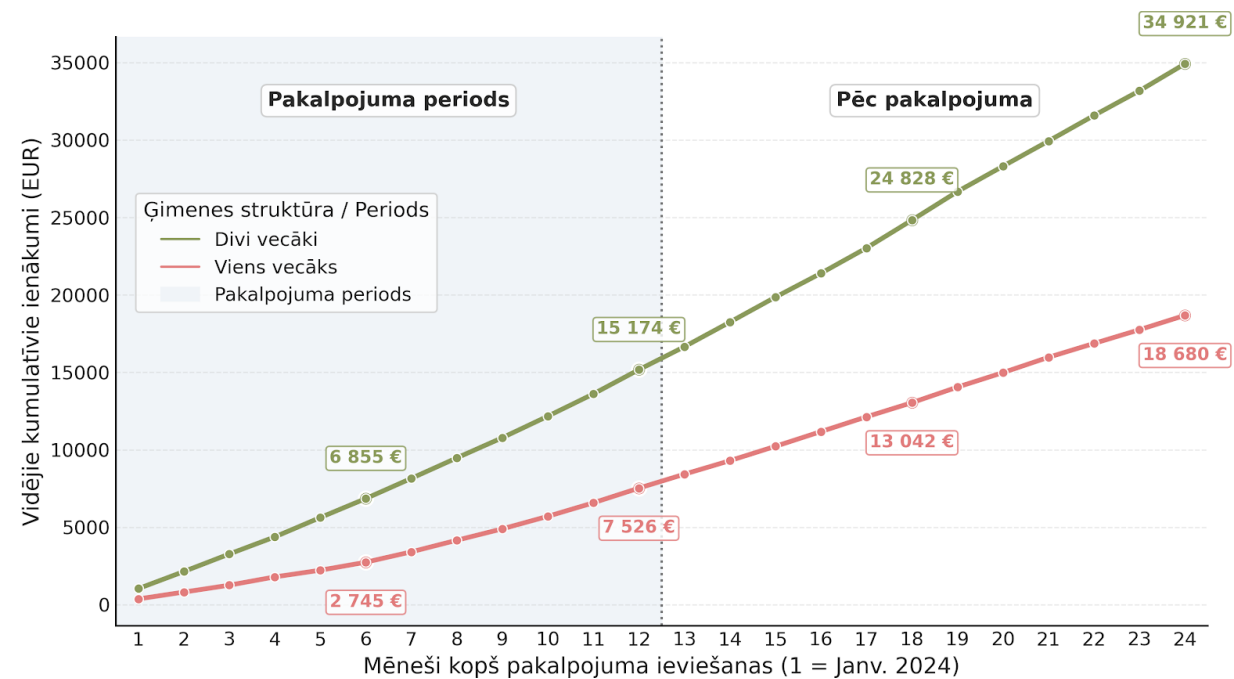
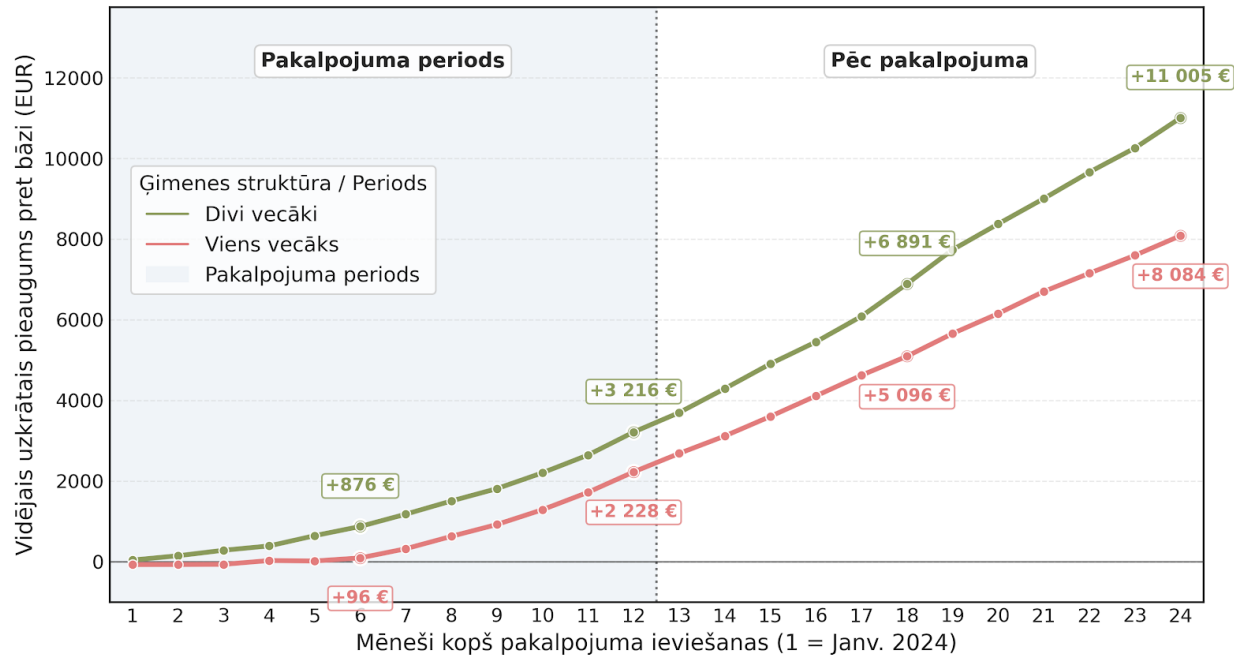
"Nulles-ienākumu" kohortas analīze



- Bezdarba līmenis būtiski samazinās sākot ar pirmo pakalpojuma mēnesi.
- Īpaši izteikts efekts ir novērojams ģimenēs ar vienu vecāku.

- Ienākumu palielinājums ir pakāpenisks, bet stabili augošs
- Būtiskas atšķirības vidējo ienākumu pieaugumā starp ģimenes veidiem nav konstatēta.

Uzkrātā ienākumu plūsma kopš pakalpojuma saņemšanas brīža



Kopsavilkums

- Pakalpojuma ietekme ir konstatējama jau pirmajos tā saņemšanas mēnešos, savukārt būtiskākais progress tiek sasniegts pakalpojuma īstenošanas periodā.
- Pilnvērtīgai integrācijai darba tirgū vecākiem nepieciešams pārejas periods 6 līdz 12 mēnešu ilgumā.
- Pakalpojumam piemīt sistēmiska un ilgtspējīga ietekme – ienākumu pieaugums ir plaši izplatīts un aptver lielāko daļu pakalpojuma saņēmēju abās ģimeņu grupās.
- Vientuļo vecāku gadījumā pakalpojuma saņemšanas periods darbojas kā būtisks katalizators, kas veicina atgriešanos darba tirgū un nodrošina vairāk nekā divkārtīgu sākotnējo ienākumu pieaugumu.